

voranc tan immens i conspicu, un lloc infèrtil i inexplorable, no hauria estat anomenat amb un trivial nom de persona, i en canvi salta a la vista la innombrable quantitat de pedres que s'hi veuen suspeses a mig aire, la caiguda progressiva de les quals, al llarg de dotzenes de segles, deu haver estat causa de l'esvotegada.

És segur, doncs, que ací hi ha una combinació de RIPA 'ensulsiada' i PETRA 'pedra'. Però hi ha la dificultat morfològica: *-piedro* podria ser un adjectiu, si guí PĒTRĒUM sigui PĒTRĪNUM (aquest amb pèrdua basconitzant de la -N-), però tots dos estan en desacord amb el gènere femení de RIPA; un derivat masculí d'aquest topònim no va bé: ni *riber* ni *ribas(t)* ni *ribal* no explicarien la *n* de *Ribam-* (un RIP-AMEN o -ANU serien formacions inòdites). ¿Seria potser un compost basconitzant amb *-n*- unitiva? Cf. *Saneja* < *Etxe-n-egia* i potser *Subenuix* < bc. *zubi-n-oi* (bc. *zubi* 'pont', recordem *Suert*, *Sort*), suposant que la vall de Subenuix vagi pendre nom del pontarró pel qual la travessa el camí de Sant Maurici al Portarró d'Espot.

Però potser encara és menys audaç recórrer a la teoria dels genitius plurals indoeuropeus introduïts en compostos romànics, tal com en *Estanyofinestro* STALLO-FAENES-TRŌN; tindríem, doncs, que RIPA PĒ-TRŌN 'esllavissada de les pedres' donaria *Ribapiedro* i, amb propagació nasal *Ribampiedro*. Altres casos de genitiu plural en -ŌN que hem reconstruït a la Vall de Boí són *Esplugo*, *Estanyon*, *Penapurco*, *Planamolins*, *Riballons*. Postular l'existència d'un germà sorotàptic del grec *πέτρα* ja sembla massa arbitrari. A tot això no tenim lèxic soro-ibèric (així com existeix un dialecte celtibèric) però sí morfologia soro-ibèrica.

Ribolta, V. *Recolta*

RICARDELL, RICARDERA, RICARDA

El *Ricardell* és un afl. esq. del Llobregat d'Empordà, provinent del terme de Darnius, que baixa, entre aquest i el de Biure, a desembocar prop de l'estrada d'Agullana (GGC, Gir., 27, 60, 464).

Sens dubte un dels noms de rius menors que vénen d'un nom de persona —*Ricard* en diminutiu—, com l'*Aglí*, el *Francolt*, el *Gaià*, les *Valires*, el *Revardit* (< *Riu David*), el *Set*.

La *Ricardera*, veïnat o masada de la Plana de Vic, te. Folgueroles. Els noms de poblacions en *-ière* derivats d'un NP formen un grup nombrós a tot França, com la *Bernardière* (Vendée), la *Renaudière* (dept. Loire), la *Renaudière* (Maine-et-L.), la *Gonfrière*, la *Devinère*, rabelaisiana; o com el nostre, en fr.: la *Richardaus* (Ille-et-Vil.); cap al Sud va escassejant aquest tipus, però encara s'hi van veient algunes avançades, com la present, i els diversos *Chamalères* que hem aplegat en l'art. *Camallera* (supra) i a casa nostra *Massoteres*.

En fi, la formació simple, limitada a la terminació femenina: la *Ricarda*, nom avui d'un gran mas i d'un

dels estanys del delta del Llobregat, te. El Prat (veg. els capítols de *Prometeu*, on en fa dramàtiques descripcions Coromines, a la novella final de la trilogia de *Tomàs de Bajalta*): hi oïrem tots dos animats episodis de caceres de veterans pagesos, i rics Nemrods que hi passaven setmanes a l'aguait (1932, Ll. i). Ens deien que havia estat el nom de tota l'heretat i del vell mas.

HOMÒNIM. *Costa (de) la Ricarda*, a la Tinença de Morella-Benifassà (te. Boixar, xxvii, 138.5).

Ricola, Rasa de ~, valleta de l'alt Cardener, junt amb la de Monells, te. La Coma i La Pedra. Potser < *Rikyalda*, amb *ld* > *ll* i *yo* > *ó*, NP germ. RIKWALD, com *Ricouallus* a. 1002 (Mas, *NHBna*. iv, 101), cf. *Ricbald*, Först., 1258.

Ricolta, V. *Recolta* *Ridarou*, V. *Ri* (fluvial)

RIDAURA

La història i etimologia d'aquest nom ja va ser estudiada cabalment a propòsit de l'homònim empordanès, a l'art. *Aro* —Vall d'Aro, i el seu riuet *Ridaura*. Ací convé rependre-ho, exposant de nou, i més a fons, la història del RIDAURA de la Garrotxa.¹

És el nom d'una vall que forma municipi, amb molts llogarets, i l'església parroquial en el poblet central, uns 7 k. a l'O. d'Olot, vora el riu o riera que, després de confluïr amb la de Banyia de més al N., desemboca per l'esq. en el Fluvià. Sobre la història de l'antic monestir de *Ridaura*, veg. Monsalv., vols. iv i xiv.

PRON.: *řidáura*, oït allí mateix, Casac. 1920.

MENCIONS ANT. a) Cites referents a l'esgl. o monestir de *Ridaura* (Garrotxa). 858: consagració pel bisbe Seniofred de Girona d'una esgl. que «constructa habetur --- in villa *Riodazari*, Ste. Marie cum titulis --- Sti. Juliani et Sti. Petri»; 878, el rei Lluís dóna al mon. de Banyoles «in *Riudeazar* cella Ste. Marie [cit. després de *Romzentila*, a Mieres, *Ruïlles*, art. infra] i Santa Pau» (*Cat. Car.* ii, 60.15 = Monsalv. ii, 36; i copiat a. 916, ib. 63.12); 2 908, en reg. (veg. *Cruanyes*) (*Hist. Lgd.* ii); 908: *Riodonza* (*Cart. de La Grasse*; *Hist. Lgd.* v, 1648); 937: el comte Sunyer de Bna. dóna l'esgl. «Ste. Marie *Riodazari*» al mon. de La Grassa (Mons. xvi, 222); 950: «Ste. Marie *Riodezariam* --- cella --- novo opere restructit» (Mons. xvi, 222); 953: *Ste Marie de Riodezari* (Mons. xvi, 222; *Hist. Lgd.* v, 1650); 954: S. M. de *Riodazari* (Mons. xvi, 222).

I encara més des del S. XII. 1110: *Ste. Marie de Rivodario* (Mons. xvi, 222); 1118: «mon. Ste. Marie de *Riudazer*», butlla de 1118 (*Hist. Lgd.* v, 871); 1119: *Ste. Marie de Rividario*; 1135: *Ste. Marie Rividarensi* (Mons. xvi, 222); 1175: *Ste. Marie Ruidazari* (Mons. xvi, 222); 1171: «mon. et honore de *Ridadre*» (Mons. xv, 370.2); 1195 (*BABL* iv, 246; veg. *Espasens*); 1286: *Ste. M. de Rivodario* (Mons. xvi, 221); 1362: *Ste.*